

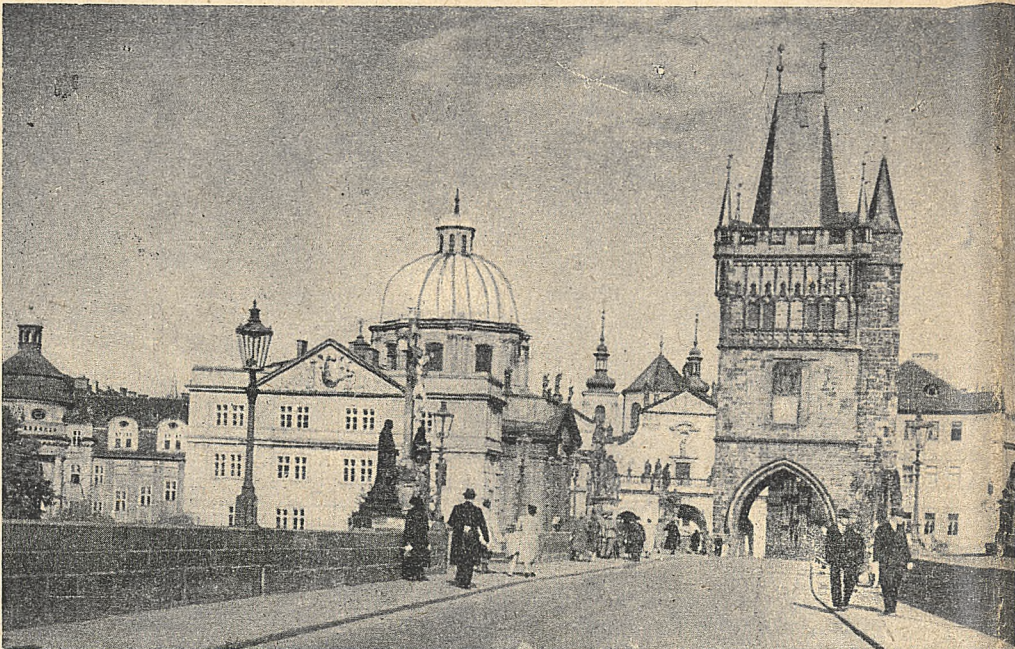
POLSKIE RADIO W ROCZNICĘ REWOLUCJI PAŹDZIERNIKOWEJ

W dniu 7 listopada Związek Radziecki a wraz z nim klasa robotnicza całego świata obchodzi wielkie święto — 31 rocznicę Wielkiej Rewolucji Październikowej. Polskie Radio nadaje w dniu tym szereg audycji poświęconych Rewolucji, która stała się wielkim zwycięstwem ustroju socjalistycznego nad kapitalistycznym.

Oprócz pogadanki p.t. „W rocznicę wydania dekretu Komisarzy Ludowych“ o g. 14.00, — radiosłuchacze usłyszą szereg audycji muzycznych poświęconych muzyce radzieckiej oraz słuchowska p.t. „W okopach Stalingradu“ wg. powieści Niekrasowa o g. 15.00 i „Czarodziejski bęben“ wg. Lwa Tolstoja o g. 19.35.

Wymiana kulturalna z Czechosłowacją

Polskie Radio prowadzi z Czechosłowacją ożywioną wymianę artystyczną. Często nadawane są koncerty wymieniane, które zapoznają radiosłuchaczy z życiem kulturalnym bratnich narodów.

Fraga Czeska jest bardzo pięknym miastem. Szczególnie piękne są okolice Mostu Karola.

W listopadzie bawiła na gościnnych występach Wielka Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia pod dyr. Grzegorza Fitelberga i Witolda Rowickiego, która dała w Czechosłowacji szereg koncertów muzyki polskiej.

Uwaga Słuchacze Wszelchnicy Radiowej!

Wszelchna Radiowa nadaje 5 wykładów tygodniowo: w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki o godz. 9.30 oraz niedziele o godz. 11.00. Dla tych, którzy audycji nie mogą wysłuchać w godzinach rannych, są one powtarzane tego samego dnia o godz. 19.40, za wyjątkiem wykładów niedzielnych, powtarzanych dopiero w sobotę o godz. 19.40.

Skrypty z wykładów Wszelchnicy Radiowej wysyłane będą prenumeratorem tygodnika „Radio i Świat“ bezpłatnie, natomiast słuchacze, którzy nie są stałymi prenumeratarami tygodnika, będą je otrzymywali po wpłaceniu 60 zł. miesięcznie na konto PKO I-330 Administracja Radio i Świat, Warszawa, Noakowskiego 20, (z zaznaczeniem: na skrypty z wykładów Wszelchnicy Radiowej).

Osiągnięcia radiofonii przewodowej

Rozbudowa radiofonii przewodowej w Polsce nieprzerwanie posuwa się naprzód. Radiowęzły macierzyste w całym kraju powiększono we wrześniu o 9 — do liczby 271; a radiowęzły pomocnicze powiększono o 4 — do 60 (w okręgu katowickim, poznańskim i warszawskim).

Ekipy radiofoniczne Polskiego Radia zainstalowały w tym czasie 9 205 głośników sieci radiowęzłowej (na ogólną ilość 250 576) oraz zbiorowych urządzeń radiowych, powiększono linie sieci przewodowej w radiowęzłach o 304 km fal przewodów — do 9 271 i o 131 km fal przewodów linii na sieciach urządzeń zbiorowych do 2432. Zbiorowych urządzeń radiowych zainstalowano 10% na 2601, zarejestrowano przyrost 3946 głośników w miastach (ogólna ilość 170 439) i 4727 głośników we wsiach (ogólna ilość 80 137).

W dziedzinie zbiorowych urządzeń sieciowych zainstalowano 98 nowych (na 284), a zbiorowe urządzenia bateryjne powiększono o 3 do 317.

Zradiofonizowano 107 wsi, powiększając je do 3088, z czego od radiowęzłów 58 (na 1452), a urządzeniami zbiorowymi 49 (na 1636).

We wrześniu zradiofonizowano głośnikami 130 szkół do ogólnej ilości 2435, 129 świetlic — do 3083; 5 szpitali — do 332 i 29 zakładów przemysłowych do ogólnej ilości 651.

W pierwszym numerze każdego miesiąca poświęca wiele miejsca ich omówieniu.

Z tego względu w „Gazecie“ ograniczamy się tylko do wymienienia najważniejszych audycji. Dla klas młodszych:

dnia 17 — opowieść słowno - muzyczna o tym, jak powstał nasz hymn narodowy; dnia 24 — „W gościnie u Bolesława Chrobrego“ słuchowisko wg. powieści A. Gołubiewa; dnia 29 — słuchowisko historyczne z czasów powstania listopadowego p.t. „Laska generała“.

Audycje dla klas starszych: dnia 10 — „Wielkie dni Wrocławia“; dnia 22 — „A. Mickiewicz na emigracji“.

Foto Januszewski

GAZETKA RADIOWA

Nr 11 (15)

Warszawa, Listopad 1948 rok

Rok II

Radio w kieleckiej wsi

W odległości 30 km od Kielc leży osada Suchedniów, za duża jak na wieś — za mała, by zasłużyć na miano miasteczka. Duże i widne domy kryte gontem, brukowane jezdnie, cementowe chodniki, słupy z przewodami elektrycznymi świadczą, że mieszkają tu dobrzy gospodarze. Mają ziemi niezbyt dużo, ale za to dobrze ją uprawiają i są pracowici.

W jedną z październikowych niedziel odbyła się w Suchedniowie niecodzienna uroczystość. Polskie Radio zradiofonizowało bowiem Suchedniów, Jędrzejów i około 18 wsi kieleckich. Na otwarcie radiowęzła w Suchedniowie zjechali się goście z Warszawy i Kielc, przybyła kapela ludowa pod dyr. Feliksa Dzierżanowskiego, artyści radiowi, chór ludowy z Masłowa oraz tłumy okolicznej ludności. Otwierając radiowęzła, urządzony w modrzewiowym dworcu liczącym z górą 200 lat, przemówił Minister Kultury i Sztuki, Ob. Stefan Dybowski.

W słowach jego wyczuć można było wielką troskę o małego chłopca, o jego stan materialny i poziom kulturalny.

„Gdy mam otwierać radiowęzła Suchedniów oraz symbolicznie radiowęzła Jędrzejów, to tak sobie myślę, gdzie też to Polskie Radio przywędrowało: do Suchedniowa — na głuchą kielecką wieś. Dużo się w Polsce musiało zmienić, aby radia po wsi były zakładane; tylko w tym roku założono na polskiej wsi 110.000 głośników. Pochwalam Polskie Radio i jego pracowników za tę szczególną dbałość o chłopca małego i średnio małego. Radio dzielnie realizuje na tym odcinku politykę Rządu Ludowego.“

W miarę rozbudowy naszej gospodarki będziemyłożyć coraz większe fundusze na ten cel. W roku 1949 liczba zradiofonizowanych wsi osiągnie 5.000, a w roku 1955 — 15.000.

CHÓR RADIA BULGARSKIEGO W POLSCE

Na zaproszenie Towarzystwa Przyjaźni Polsko - Bułgarskiej bawił w Polsce 70-osobowy reprezentacyjny chór radia bułgarskiego. Chór ten w czasie dziesięciodniowego tournée po Polsce dał szereg koncertów w miastach polskich — Wrocławiu, Łodzi, Poznaniu, Szczecinie i Warszawie. Polakom bardzo się podobały piękne pieśni ludowe Bułgarii. Niektórzy pamiętają jeszcze audycje z udziałem zespołu bułgarskiego „Rosna kitka“, który akurat rok temu brał udział w Radiowym Festiwalu Muzyki Słowiańskiej w Polsce.

NAKŁADEM Radiowego Instytutu Wydawniczego

ukazały się następné książki biblioteki popularno naukowej:

1.7 Dr. Witold Wilczyński „CO TO JEST RADAR“ Stron 48, rycin 14. cena 80 zł.

1.8 Józef Barba „GEOGRAFIA GOSPODARCTWA POLSKI“ (w zarysie) z licznymi wykresami, mapkami i ilustracjami — cena 200 zł.

— Do nabycia we wszystkich księgarniach —

873.851 RADIOABONENTÓW

Przeprowadzona w m-cu wrześniu ewidencja wykazała 873 851 radioabonentów. Z tego przypada: 14 159 w woj. białostockim, 49 371 w woj. gdańskim, 35 501 w woj. kieleckim, 68 892 w woj. krakowskim, 28 072 w woj. lubelskim, 114 062 w woj. łódzkim, 11 428 w woj. olsztyńskim, 67 913 w woj. pomorskim, 117 507 w woj. poznańskim, 14 516 w woj. rzeszowskim, 114 521 w woj. śląsko - dąbrowskim, 31 181 w woj. szczecińskim, 132 906 w woj. warszawskim i 73 892 w woj. wrocławskim.

Radiodbiorników lampowych zarejestrowano 634 963 w całym kraju, a detektorowych 10 283.

Dążymy do tego, aby w przyszłości w każdej chacie wiejskiej było radio. Radio, to przyjaciel, nauczyciel i rozrywka w długie wieczory zimowe. Radio przynosi głosy z całego świata. Chłop słuchając radia nie będzie podatny na agitację wstecznictwa“.

Na otwarcie radiowęzła w Suchedniowie przybył Minister Kultury i Sztuki Ob. Stefan Dybowski, który wygłosił przemówienie radiowe.

Foto Film Polski

Zarówno przemówienia jak i koncert transmitowane były przez wszystkie rozgłośnie Polskiego Radia. Czynny był już wówczas radiowęzła w Suchedniowie, przy którego aparaturze dyżurowała ob. Krystyna Kossek — jedna z nielicznych przedstawicielek kobiet radiotechników, pełniąca obowiązki technika dyżurnego nowoutwarte- tego radiowęzła.

Głosy Radiosłuchaczy

Radio jest wielkim wynalazkiem doby współczesnej, przemawiającemu do wyobraźni słuchaczy. Człowiekowi mieszkającemu gdzieś na głębokiej prowincji radio przynosi wiele radości życia, daje mu poczucie bezpośredniej łączności z całą Polską.

Oceniają je zalety nasi Radiosłuchacze. Oto fragment listu ucznia liceum w Wałbrzychu: „Od półtora roku posiadam skromny radiodbiornik. Jest on dla mnie wielkim skarbem, gdyż daje mi jedyną możliwość słuchania naprawdę dobrej muzyki. Nie mówię, oczywiście, o muzyce jazzowej, gdyż tej mam już powyżej uszu. Mam na myśli muzykę poważną, mogącą zaspokoić artystyczne wymagania każdego przeciętnie muzykalnego słuchacza. Słuchanie symfonii należy do największych przyjemności w moim życiu.“

Zwrotniczką Audycji Szopenowskich jest uczennica Konserwatorium Warszawskiego, „Środowe audycje Szopenowskie są dla ludzi uczących się grać Szopena bardzo cenną lekcją. Ja skorzystałam już bardzo wiele. Poznałam charakter wielu utworów, ich piękno zostało podkreślone i wykorzystane“.

Krańcowo inne wypowiedzi o muzyce otrzymałszy od radiosłuchaczy z Warszawy: „Muzyka poważna ludzi mnie. Podobają mi się jedynie muzyka jazzowa. Najbardziej lubię słuchać Cajmera, Skowronskiego, Orzechowskiego i „Melodii Świata“.

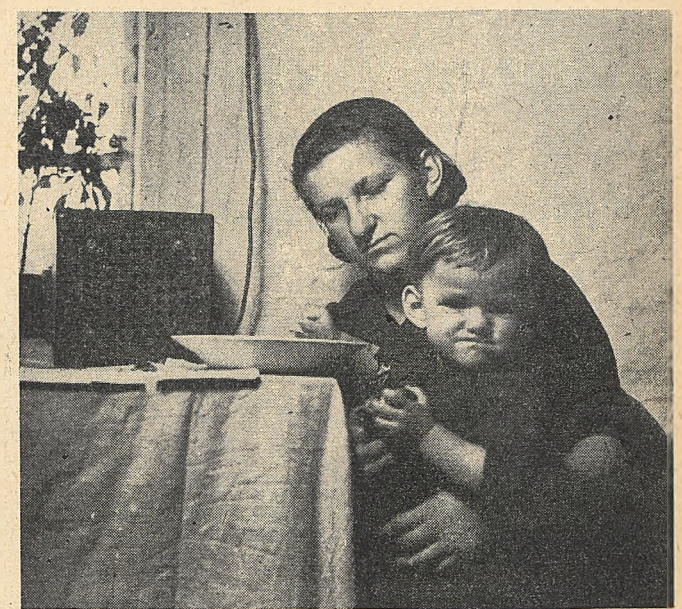

Foto Film Polski

Mały radiosłuchacz z Suchedniowa woli słuchać radia niż jeść żupę.

Dyrektor okręgowy P. R. w Warszawie, ob. Leszczyński, w imieniu Polskiego Radia oświadczył, że głośnik radiowy jest obecnie osiągalny nawet dla najbardziej odległych mieszkańców wsi i osiedli robotniczych, gdyż korzystają one z daleko idących ulatwień i zniżek.

Po przemówieniach i występach Polskiej Kapeli Ludowej śpiewał Chór Mieszany z Masłowa. Chórzyści i chórzystki w pięknych strojach regionalnych odpiewali szereg pieśni ludowych.

Po licznych przemówieniach rozpoczął się wesół koncert transmitowany przez radio. Skoczne mazurki, oberki, kujawiaki grała Polska Kapela Ludowa, dzielnie jej wtórował chór Eriana, który odpiewał m. in. specjalnie na ten dzień skomponowaną przez H. Kwiatkowskiego piosenkę pt. „Kiedy przez radio zabrzmi muzyka“, 70-osobowy chór ludowy z Masłowa w strojach regionalnych odpiewał pięknie szereg pieśni. Tysiączne rzesze ludności miejscowej przysłuchiwały się tym produkcjom artystycznym. Wszyscy słyszeli doskonale, bo zainstalowane megafony wzmacniały dźwięk, który uchwyciły ustawione mikrofony. Po skończonych uroczystościach ludność niechętnie się rozchodziła. Nie jednemu brzmiały jeszcze w uszach słowa pięknej ballady, napisanej przez znanego poetę Romana Sadowskiego „O dziewczynie spod Suchedniowa“. Zwłaszcza ta ostatnia zwrotka:

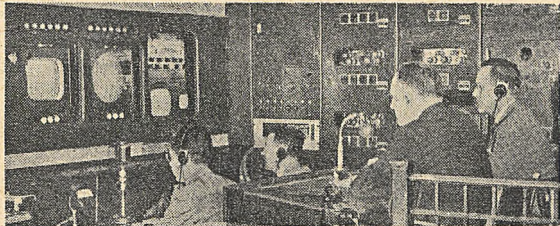
Pod Suchedniowem, pod Suchedniowem, pod Suchedniowem zielony las... Śmiało słowiki możecie śpiewać i śmiało szumieć możecie drzewa — dziewczyna nigdy nie ruszy was. Pójdzie do chaty, siądzie na przyzbie, i będzie miała cały świat w izbie, z maleńkiej radia błyszczącej płytki wyfruną wszystkich lasów słowiki, kwiaty i prawda, dobro i blask“.

CIEKAWOSTKI...

„Szczecin odczuwał dotkliwy brak radiostacji morskiej. Każdy większy port posiada bowiem stację nadawczo-odbiorczą, przy pomocy której utrzymuje łączność ze statkami. Nie trzeba tracić cennego czasu na porcie na oczekiwanie przybycia i rozmowy nadławowania, gdyż wszystkie te sprawy można omówić drogą radiową. Urząd Morski w Szczecinie uzyskał budynek dawnej radiostacji oraz dwa 50-cio metrowe maszty stojące przy ul. Kapitańskiej i tam zainstaluje kilka nadajników radiowych, które stanowią będą ośrodek radiofonii morskiej.

Sekcja polska Radia Francuskiego organizuje konkurs z licznymi nagrodami na artykuł, felieton, opowiadanie, nowelę lub wiersz na temat „Czym jest dla mnie Francja“. Do dnia 1 lutego 1949 r. należy nadsyłać prace, nie przekraczające 12 stron maszynopisu z podwójnym odstępem, na adres Instytutu Francuskiego, Warszawa, Al. Gen. Sikorskiego Nr 35, zaznaczając: Konkurs Radia Francuskiego. Wyniki ogłoszone będą 15 marca 1949 r. Trzy pierwsze nagrody to piękne 5-lampowe radiodbiorniki.

Do Urzędu Patentowego w Berlinie zgłoszono nowy wynalazek — miniaturowy odbiornik radiowy, który może być zainstalowany na rowerze.

Tak wygląda wnętrze kabiny kontrolnej stacji telewizyjnej. Przed ekranami aparatury siedzą technicy i regulują zarówno obraz jak i dźwięk.

* *

Brak łączności między wyjeżdżającymi na połow kutrami powoduje duże trudności, które często odbijają się na ilości złowionych ryb. Poza tym kutry są zdane tylko na umiejętności nawigacyjne załogi, gdyż nie mają łączności radiowej z wybrzeżem, co znacznie zmniejsza stopień bezpieczeństwa w czasie połowów, odbywających się w rejonach dalszych od brzegu. W związku z tym polskie władze rybackie zamówiły w Szwecji pewną ilość radiostacji, dzięki którym kutry będą miały łączność radiotelefoniczną. Stacje te nadejdą w przyszłym roku.

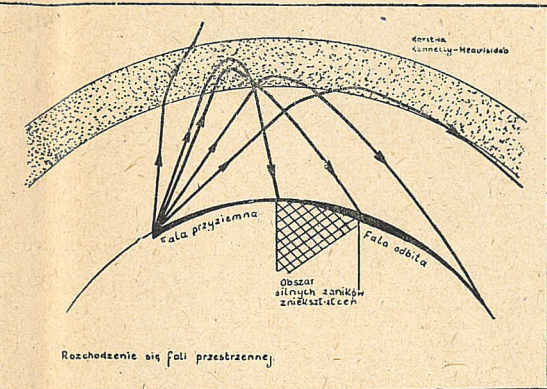
WARTO WIEDZIEĆ

ROZCHODZENIE SIĘ FAL RADIOWYCH

Radiosłuchacze posiadający radiodbiorniki lampowe zauważyli niewątpliwie, że jakieś tajemnicze rzeczy dzieją się z falami radiowymi. Wczoraj wieczorem na falach średnich był doskonały odbiór, a dziś w południe tę stację słychać bardzo słabo. Dlaczego? Warszawa II niezbyt dobrze słychać w okolicach Warszawy, a zato doskonale np. w Bydgoszczy?

Dlaczego Warszawa III tak trudno uchwycić w samej Warszawie a radiosłuchacze zagranicą łapią ją nawet w Australii — oczywiście, nie zawsze.

Fale radiowe w zależności od ich długości, która podawana jest bądź w metrach, bądź w kilocykłach, posiadają swoiste sposoby rozchodzenia się. Fale długie i średnie wędrują jak gdyby po powierzchni kuli ziemskiej. Fale krótkie idą na wszystkie strony, ale „wsiąkają“ w napotykaną przeszkodę i tylko te, które wychodzą w górę, nie napotykały na zapórę. Fala taka odbija się o warstwę stratosfery i wraca z powrotem na ziemię. W ten sposób odbywa się zła droga nim dotrze do anteny odbiornika pracującego na falach krótkich.

Wartwa ta, od której odbija się fala radiowa — nośna — na częst. odkrywców nazwę Kenelly-Heaviside'a. Na przestrzeni gdzie spotyka się fala odbita z falą przemienną mamy obrazy silnych zaników i zwiększeń. Odbiór audycji jest wtedy nierówny — przez pewien czas słuchać dobrze, a potem coraz słabiej, jak gdyby fala „uciekała“. Jest to tzw. fading — zanik odbioru.

PRZYSPOSOBIE NIE RADIOWE

W szkołach podstawowych i średnich powstają Koła Radioamatorów. Ostatnio zorganizowane zostały przy Liceum i Gimnazjum im. A. Mickiewicza w Tarnowie, przy Szkole Podstawowej w Białowieży, w szeregu liceów w Katowicach, Bytomiu, Wrocławiu, przy szkołach podstawowych w Poznaniu, Warszawie i Krakowie. Niektóre z nich postanowiły urządzać różne imprezy i zbiorki makulatury celem gromadzenia funduszy na zakup radia dla własnych szkół.

Członkowie Kół Radioamatorów pragną pogłębić swoje wiadomości z zakresu radiotechniki. Z pomocą przyjdzie im — powołana przez Społeczny Komitet Radiofoniczacji Kraju — Komisja Przysposobienia Radiowego, na czele której stanął inż. M. Flisak. Komisja ta opracowuje już wstawki programowe z dziedziny radiotechniki dla wszystkich klas polskich szkół i przedłoży gotowy materiał programowy Ministerstwu Oświaty do zatwierdzenia. Jest więc nadzieja, że najpóźniej w przyszłym roku szkolnym wszystkie szkoły będą prowadziły zgodnie z programem obowiązkowe powszechne przysposobienie radiowe młodzieży i dorosłych.

Muzyka i taniec w Związku Radzieckim

Muzyka radziecka znana jest na całym świecie ze swej melodyjności i piękna. W miesiącu pogłębia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej radiosłuchacze słuchali wielu ciekawych audycji poświęconych twórczości artystycznej narodów Z.S.R.R. Ale nie tylko muzyka na dzięki poparci i staraniom rządu odpowiednio warunki rozwoju. Taniec ludowy i klasyczny jest również otoczony pieczołowitą opieką.

Zespół Igora Moisiejewa tańczy kujawiaka

„GAZETKA RADIOWA“ W KAŻDEJ ŚWIETLICY!

Prenumeratę za „Gazetkę Radiową“ w wysokości

50 zł. — kwartalnie, lub 100 zł. — rocznie,

należy wpłacać na konto Administracji tygodnika „Radio i Świat“, P. K. O. nr. 1-7520, za znaczącą na odwrócie przekazu: Prenumerata „Gazetki Radiowej“.

